

Jubilejní Masarykova základní škola a mateřská škola Sedliště

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

s názvem

„Ať je jaro, léto, podzim anebo zima, v sedlišťské školce je
nám pořád prima.“

Motto:

*Dětství je považováno za plnohodnotnou součást života a ne, pouze za „přípravu na
dospělost“*

Verze č. 7

Čj. ZŠMŠ/237/2013
Platnost od 1. 9. 2018

OBSAH

1.	IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE	4
2.	OBECNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	5
3.	PODMÍNKY A ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ	5
3.1.	Materiální podmínky	5
3.2.	Životospráva	6
3.3.	Psychosociální podmínky	6
3.4.	Organizace vzdělávání	6
3.4.1.	Přijímání dětí do mateřské školy	6
3.4.2.	Aby se děti cítily v bezpečí.....	7
3.5.	Řízení mateřské školy	7
3.6.	Personální zajištění	8
3.7.	Spolupráce se zákonnými zástupci dětí	8
3.8.	Spolupráce se základní školou	8
3.9.	Spolupráce s jinými subjekty	8
3.10.	Aktivity a akce školy	9
3.11.	Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí mimořádně nadaných	9
3.11.1.	Podmínky vzdělávání dětí se zdravotním znevýhodněním	9
3.11.2.	Podmínky vzdělávání dětí se sociálním znevýhodněním	10
3.11.3.	Podmínky vzdělávání dětí mimořádně nadaných	10
3.11.4.	Podmínky vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními.....	10
4.	VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ OD DVOU DO TŘÍ LET	11
4.1.	Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let	11
4.1.1.	Věčné (materiální podmínky)	11
4.1.2.	Hygienické podmínky (viz vyhláška č. 410/2005 Sb.)	11
4.1.3.	Životospráva	11
4.1.4.	Psychosociální podmínky.....	12
4.1.5.	Organizace	12
4.1.6.	Personální a pedagogické zajištění.....	12
4.1.7.	Spoluúčast rodičů	12
5.	CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU	12
5.1.	Cíle a záměry	12
5.2.	Formy a metody práce	13

5.3.	Vzdělávací obsah.....	14
5.3.1.	Dítě a jeho tělo	14
5.3.2.	Dítě a jeho psychika.....	15
5.3.3.	Dítě a ten druhý.....	18
5.3.4.	Dítě a společnost	19
5.3.5.	Dítě a svět	20
5.4.	Vzdělávací obsah v integrovaných blocích	21
6.	PREVENTIVNÍ PROGRAM	22
6.1.	Cíle programu	22
6.2.	Formy	22
6.3.	Organizace	22
6.4.	Nepřímé aktivity	22
6.5.	Jak čelit agresi v MŠ.....	23
7.	EVALUACE	23

1. Identifikační údaje

Název školy: Jubilejní Masarykova základní škola a mateřská škola Sedliště

Adresa organizace: 739 36 Sedliště 203

Adresa MŠ: 739 36 Sedliště 515
739 36 Sedliště 271 – odloučené pracoviště

Ředitel školy: Mgr. David Hubeňák

Kontakt: telefon: 558 658 123, mobil 739 217 343
e-mail: hubenak.skola@seznam.cz

Zřizovatel školy: obec Sedliště

Adresa: 739 36 Sedliště

IČO: 61 963 607

RED_IZO: 600 134 130

IZO MŠ: 107 622 220

Učitelky: Mgr. Renata Kupčová – vedoucí učitelka
Mgr. Erika Vilimová
Bc. Lenka Knapová
Hana Rudinská
Iveta Polachová
Alena Kapsiová

Chůva: Hana Tomečková

Školnice: Ester Verlíková
Jiřina Konečná

O pořádek v MŠ se stará: Jana Pírková

Kontakt: 730 512 390, 730 512 391
e-mail: ms.sedliste@seznam.cz

2. Obecná charakteristika školy

Mateřská škola v Sedlišťích se nachází ve středu obce, je součástí Jubilejní Masarykovy základní školy Sedlišťe, jako samostatného právního subjektu.

Mateřská škola v Sedlišťích byla otevřena v roce 1950. Jedná se o jedinou mateřskou školu v obci, která se v roce 2002 stala součástí základní školy. V současné době fungují dvě pracoviště této mateřské školy. Od roku 2018 je otevřená nově postavená budova mateřské školy s kapacitou 56 dětí, která představuje kmenovou část MŠ. Odloučené pracoviště s celkovou kapacitou 28 dětí je umístěno nad budovou obecního úřadu, cca 5 minut od kmenové MŠ i ZŠ.

Mateřská škola tak nabízí aktuálně vzdělávání pro 84 dětí ve věku od 2 do 7 let. Děti jsou převážně místní, ale také ze sousedních obcí (Kaňovice, Bruzovice).

Jsou rozděleny do homogenních tříd Včelka, Sluníčko a Delfínci.

Dětské výtvarné a ruční práce jsou součástí výzdoby prostředí MŠ.

3. Podmínky a organizace vzdělávání

Podmínky vzdělávání v mateřské škole po stránce věcného vybavení, životosprávy, psychosociálních podmínek, organizačního chodu a řízení školy, personálního zajištění a spolupráce se zákonnými zástupci dětí.

3.1. Materiální podmínky

Materiální podmínky naší nově postavené mateřské školy jsou na moderní, a především na velmi kvalitní úrovni. Pro děti kmenové mateřské školy jsou k dispozici 2 herny, 2 třídy - jídelny, 2 ložnice, 2 umývárny s WC a se 2 sprchami, které splňují hygienické požadavky, dále 2 šatny a izolační místnost. Najdeme zde také 2 přípravný jídelna – kuchyňky, které slouží k nachystání jídla a umytí nádobí v myčce. Vedoucí učitelka má samostatnou kancelář, ve třídách mají učitelky pracovní stoly a počítače s tiskárnou. Odloučené pracoviště nad OÚ disponuje třídou, hernou, ložnicí, umývárnou s WC, sprchou, přípravnou jídelna – kuchyňkou, která rovněž slouží k nachystání jídla a umytí nádobí v myčce. V suterénu je zabudovaná prostorná šatna. V roce 2012 zde byly provedeny stavební úpravy, aby byly splněny požadavky kontroly KHS a zákona č.258/2000 Sb.

Ve všech hernách mají děti možnost využít různá centra aktivit např. „domácnost“, „hudební koutek“, dopravní, relaxační i další. Herna představuje důležité místo společného setkávání v tzv. komunitních kruzích.

Hračky a pomůcky jsou na viditelných místech a dětem přístupné, postupně jsou doplňovány a obměňovány podle potřeby a finančních možností školy. Řadu hraček a pomůcek jsme získali sponzorskými dary.

Školní nábytek je neustále modernizován tak, aby zohledňoval ergonomické parametry. Mateřská škola je vybavena 3 televizemi, 3CD a 3 DVD přehrávači, 4 počítači se 4 tiskárnami a 2 kopírkami. K dispozici je také technické vybavení základní školy (kopírka, počítač, internet). MŠ má dále klavír, 2 keyboardy, pro děti Orffovy nástroje.

MŠ užívá jednou týdně dopoledne (9.30 – 10.30 h) tělocvičnu ZŠ.

Umývárna se sociálním zařízením na odloučeném pracovišti prošla rekonstrukcí a je řešena tak, aby zajišťovala bezpečný dohled nad dětmi a odpovídala hygienickým předpisům. Šatna pro personál je zmodernizována a vybavena šatními skříněmi na míru.

Jídelna, k dispozici mají také tělocvičnu ZŠ.

MŠ má k dispozici 2 školní oplocené zahrady. Zahrada kmenové MŠ se nachází ve společně oploceném areálu s touto MŠ v mírně svažitém svahu a je vybavena pískovištěm, altánem a dalšími moderními herními prvky pro děti. Školní oplocená zahrada v blízkosti odloučeného pracoviště je rovněž v mírně svažitém terénu. Je vybavena zahradním nábytkem, pískovištěm, částečně ji zastiňují vzrostlé stromy. Budova, ve které je umístěné odloučené pracoviště MŠ není oplocena, vchod do MŠ je v bezpečné vzdálenosti od místní komunikace. Prostorové a hygienické podmínky místností a zařízení mateřské školy odpovídají platným předpisům.

3.2. Životospráva

Dětem je poskytována plnohodnotná a vyvážená strava v přiměřeném množství a kvalitě, jsou dodržovány technologické přípravy pokrmů, nápojů, jejich teplota je před podáváním měřena. Mezi jednotlivými pokrmy jsou dodržovány vhodné intervaly. Pitný režim je zajištěn po celý den. Pokrmy jsou dováženy ze školní jídelny, chystají se v kuchyni, nádobí je umýváno v myčce v MŠ. Děti nejsou do jídla nuceny, jsou respektovány jejich potřeby. Rodiče jsou o stravování pravidelně informováni. Zaměstnanci MŠ dodržují zásady zdravého životního stylu a jsou dětem přirozeným vzorem.

Pobyt venku je přizpůsoben aktuálním povětrnostním podmínkám a ročnímu období. Při pobytu venku převažují spontánní činnosti a vycházky do okolí školy. K pohybovým aktivitám je využíváno sportovní náčiní, vybavení zahrady a tělocvična ZŠ.

Odpolední odpočinek je přizpůsoben individuálním potřebám jednotlivých dětí, děti mohou odpočívat s oblíbenou hračkou. Děti, které nespí, si po krátkém odpočinku na lehátku mohou vybrat klidovou činnost u stolečku. Tato doba je také věnována individuální práci s dětmi, které to potřebují. K navození klidné atmosféry využíváme pohádky a příběhy, které dětem denně předčítáme. V odpoledních činnostech učitelka dle potřeby pracuje s dětmi individuálně.

3.3. Psychosociální podmínky

Snažíme se, aby se děti i dospělí cítili v prostředí mateřské školy dobře, spokojeně a bezpečně. Jedním z našich hlavních cílů je „šťastné dítě“

Pro příznivý celkový rozvoj dětí si všichni naši zaměstnanci uvědomují, jak je důležitá adaptace dětí na kolektivní pobyt v MŠ, a proto dětem věnujeme dostatek času podle individuální potřeby dětí. Ve spolupráci s rodiči to novým dětem usnadňujeme tím, že rodiče mohou být přítomni v MŠ během adaptace dětí. Snažíme se dle možnosti dobu zvykání postupně prodlužovat, a tak dětem usnadnit vstup do mateřské školy. V naší mateřské škole dbáme na to, aby se všechny děti cítily rovnocenně a byly si vědomy, že mají svá osobní práva. Rozvíjíme citlivost pro vzájemnou toleranci, ohleduplnost, zdvořilost pomoc a podporu, ale i k velmi důležitému respektování potřeb druhého. K tomu nám slouží tzv. třídní pravidla chování, která si spolu s dětmi vždy na začátku školního roku vytváříme na jednotlivých třídách.

Vyhýbáme se negativním komentářům, povzbuzujeme děti pochvalou a pozitivním hodnocením. Pomáháme dětem uspokojovat jejich potřeby bez zbytečného spěchu a stresování. Celý pracovní kolektiv se snaží být dětem partnerem, nabízí aktivní spoluúčast a respektuje rozhodování dětí. Organizování dětí se snažíme omezovat na nezbytně nutnou míru. Pokyny jsou formulovány jasně a srozumitelně. Zohledňujeme případné požadavky rodičů na pobyt dítěte v MŠ. Snažíme se respektovat vývojové a věkové zvláštnosti dětí, pomáhat rozvíjet dětem jejich přirozené potřeby s ohledem na respektování jejich osobních a specifických zvláštností, vytvářet podmínky pro optimální rozvoj osobních předpokladů. Tím umožnit dětem získat věku přiměřenou fyzickou, psychickou i sociální samostatnost. (To, co je dítěti během činností nabízeno, je významné nejen pro budoucí použití, ale je důležité i pro danou chvíli života.)

3.4. Organizace vzdělávání

3.4.1. Přijímání dětí do mateřské školy

Do mateřské školy jsou přijímány zpravidla děti ve věku od 3 do 6 let, nejdříve však od 2 let věku.

Ředitel stanovuje po dohodě se zřizovatelem termín, místo a dobu pro podání žádosti o přijetí dětí k předškolnímu vzdělávání pro následující školní rok a zveřejní je způsobem v místě obvyklým.

Žádost o přijetí dítěte k předškolnímu vzdělávání si rodiče mohou vyzvednout v termínu stanoveným MŠ nebo si ji stáhnout na webových stránkách mateřské školy. Vyplněnou ji odevzdají vedoucí učitelce v den zápisu dětí do MŠ.

Ředitel školy rozhoduje o přijetí dítěte do mateřské školy, popřípadě o stanovení zkušebního pobytu dítěte, jehož délka nesmí přesáhnout 3 měsíce.

Mateřská škola může přijmout pouze dítě, které se podrobilo stanoveným pravidelným očkováním, má doklad, že je proti nákaze imunní nebo že se nemůže podrobit pro trvalou kontraindikaci.

O přijetí dítěte se zdravotním postižením rozhodne ředitel školy na základě písemného vyjádření školského poradenského zařízení a praktického lékaře pro děti a dorost.
Dítě může být přijato k předškolnímu vzdělávání i v průběhu školního roku, pokud to umožňuje kapacita školy.

Denní řád mateřské školy je dán rámcově a umožňuje pružně reagovat na individuální potřeby a možnosti dětí. Pevně stanovené časy jsou pouze časy jídel a odpoledního odpočinku.

Nezapomínáme na potřebnou a dostatečnou relaxaci dětí. Velmi příjemnou činností, ranním kruhem dětí, se každý den vítáme ve školce. Ranní chvilky cvičení zdravotních cviků a pohybových her jsou oblíbenou činností dětí. Střídání řízených a spontánních, individuálních a skupinových činností se snažíme dětem zajistit jejich přirozené potřeby a rozvoj osobnosti.

Každodenně, pakliže to počasí dovolí, zařazujeme pobyt venku, v odpoledním čase využíváme školní zahradu a hřiště. Odpolední odpočinek dětí máme přizpůsobený věku a potřebám dětí, nejstarším dětem od druhého pololetí jsou poskytovány po krátkém odpočinku aktivity podle jejich zájmu. Minimálně jednou měsíčně máme pro děti připravené divadelní představení, s kterými k nám jezdí profesionální divadelní společnosti. Oblíbené jsou také výjezdy do loutkového divadla v Ostravě. Každoročně pro děti zajišťujeme plavecký výcvik, velmi se nám osvědčil bazén v Brušperku, kam se rádi vracíme. Dětem dále nabízíme účast na škole v přírodě, lyžařském kurzu a pořádáme také každoročně celodenní výlet. Vždy v červnu se loučíme s dětmi, které odchází do 1. tříd ZŠ takzvanou „Nocí ve školce“.

Ve vzdělávání dětí upřednostňujeme rozvíjení smyslového vnímání jako základu veškerého přirozeného poznávání a věnujeme se též prevenci vadné výslovnosti. Veškeré snažení všech zaměstnanců školy směřuje k tomu, aby zde bylo dítě maximálně šťastné a spokojené. Tradicí je dlouholetá spolupráce se ZŠ, Pedagogicko-psychologickou poradnou ve Frýdku - Místku a dětským lékařem.

3.4.2. Aby se děti cítily v bezpečí

Pravidla pro rodiče

- Rodiče jsou povinni předat své dítě osobně učitelce, teprve potom mohou odejít!
- Nesmí poslat své dítě samotné ani z šatny!
- Děti při odchodu předáváme pouze rodičům. Rodiče mohou pověřit k vyzvedávání jinou osobu a to písemně /formuláře na třídách/
- Rodiče nedávají dětem do školky nebezpečné hračky

Pravidla pro děti

- Ve třídě, v šatně a na chodbách neběháme (abychom neublížili sobě ani ostatním)
- Nekřičíme (abychom šetřili zdraví své i ostatních dětí a nerušili se při hře)
- Spory mezi sebou neřešíme rukou, ale slovem a dohodou (abychom si neublížili)
- Nemluvíme hrubě a nechováme se hrubě (jsme slušné děti)
- Neničíme úmyslně kamarádovi hru ani práci (vážíme si toho, co druhý vytvoří)
- Nebereme si nic, co nám nepatří (co není naše je cizí a brát cizí věci je krádež)
- Na židličkách se nehoupeme, nelezeme na okna (abychom se nezranili)
- Při vycházce a na zahradě nic nevhodného nesbíráme
- Při chůzi po schodech se nestrkáme, držíme se zábradlí

3.5. Řízení mateřské školy

Mateřská škola je součástí základní školy, organizačně spadá pod ředitelství Jubilejní Masarykovy základní školy a mateřské školy Sedliště. Povinnosti všech pracovníků a jejich kompetence jsou vymezeny pracovními náplněmi. Zaměstnanci pracují jako tým, podílejí se při rozhodování o věcech týkajících se MŠ, týkajících se ŠVP, na jeho průběžných úpravách a aktualizacích. O veškerém dění jsou zaměstnanci průběžně informováni. Klademe důraz na týmovou práci, vzájemnou spolupráci a otevřenost. Snažíme se vytvářet prostředí důvěry a přátelství.

3.6. Personální zajištění

V mateřské škole pracuje 6 učitelek, 3 mají vysokoškolské vzdělání. Své vzdělání si pravidelně doplňují v rámci DVPP, toto vzdělávání vychází z potřeb a vývoje školy a současné společnosti. Vedení školy se snaží pedagogům při jejich sebevzdělávání maximálně vyhovět.

Personál je doplněn o chůvu, nepedagogického pracovníka s odbornou způsobilostí, který pomáhá učitelce s péčí o dvouleté děti.

Rozvržení přímé vzdělávací práce je účelně stanoveno tak, aby umožňovalo společné působení učitelek na třídě při náročnější organizaci činností ve třídách, dále pak při exponovaných činnostech, jako je pobyt venku, polední stolování a příprava na odpočinek. Je zajištěno překrývání přímé pedagogické činnosti učitelů každý den v každé třídě v rozsahu dvou a půl hodin.

Ředitel školy vytváří podmínky pro profesionalizaci pracovního týmu. Učitelky včetně ředitele se aktivně účastní vzdělávacích akcí dle plánu dalšího vzdělávání. Na pedagogických radách většinou 1x měsíčně se zabýváme aktuálními otázkami předškolního vzdělávání a plánováním další činnosti naší školy, probíhá metodické školení. Aktuální téma vždy zpracuje jedna učitelka.

3.7. Spolupráce se zákonnými zástupci dětí

Jsme otevřená mateřská škola pro veřejnost a zejména pro rodiče dětí. Ve vztazích mezi pedagogy a rodiči panuje oboustranná důvěra, otevřenost, vstřícnost.

Rodiče jsou průběžně informováni o různých činnostech v MŠ formou nástěnek, webových stránek, schůzek a konzultací.

Spolupráce je založena na základě partnerství. Začíná na první společné schůzce rodičů nově přijatých dětí, kterou organizujeme před nástupem dětí do mateřské školy. Rodiče se seznámí s výchovně vzdělávacím programem, chodem školy a mají možnost se k němu vyjádřit. Spolupráce pokračuje během adaptační doby dětí, kdy mají možnost být s dítětem ve třídě a po dobu celé docházky dítěte do MŠ. Respektujeme individuální požadavky rodičů. S rodiči dětí bychom chtěli vytvořit vztah, založený na vzájemné důvěře a spolupráci. Zákonní zástupci mají možnost se individuálně informovat o vývoji jejich dítěte, obracet se na vedení a na zaměstnance školy se svými dotazy, připomínkami, náměty a požadavky. Pedagogové pravidelně informují rodiče o celkovém dění v mateřské škole. Zákonní zástupci mají možnost podílet se na činnostech v mateřské škole, účastnit se různých programů, po domluvě se mohou účastnit výuky. Naše mateřská škola podporuje rodinnou výchovu a pomáhá rodičům v péči o dítě, nabízí rodičům odbornou pomoc školských zařízení i poradenský servis v otázkách výchovy a vzdělávání dětí. Zákonní zástupci jsou členy rady rodičů, z příspěvku do tohoto sdružení jsou dětem hrazeny výdaje na různé akce (doprava, vstupné, školní výlet).

3.8. Spolupráce se základní školou

Spolupráce mateřské školy se základní školou je úzká a bezprostřední.

Vzájemná spolupráce se promítá do 4 oblastí:

Oblast akcí, aktivit pro veřejnost: Den matek, Karneval, Mikuláš, výstava

Oblast akcí organizovaných školou pro děti MŠ a ZŠ: divadelní představení, návštěvy předškoláků v ZŠ, vystoupení žáků ZŠ pro děti MŠ, sportovní akce, účast na týdenním pobytu v přírodě, lyžařský výcvik.

Oblast odborná: jedná se především o vzájemnou spolupráci a komunikaci mezi učiteli základní a mateřské školy navzájem. Týká se to zejména předškolních dětí.

Oblast materiálně-technického zabezpečení: pomoc při údržbě zahradního zařízení, údržba travnatých ploch, aj.

3.9. Spolupráce s jinými subjekty

Hlavním partnerem pro školu je její zřizovatel, tj. obec Sedliště, se kterým škola projednává provozní záležitosti a koncepci dalšího rozvoje. Podílí se na sponzorování některých akcí pro děti

Spolupráce s obecním úřadem je na velmi dobré úrovni. MŠ se průběžně zapojuje do kulturního života obce, prezentuje se na veřejnosti. Naší společnou snahou je zkvalitnění prostředí MŠ. Obec pomáhá s odstraňováním závad, zajišťuje údržbu školy, společně spolupracujeme na rozpočtu školy.

Mateřská škola spolupracuje s odbornými institucemi a pracovníky, především:

- s Pedagogicko-psychologickou poradnou vyšetření školní zralosti dětí, zajištění přednášek rodičům
- SPC: v případě integrace návštěva pracovníků v MŠ, zpracování individuálních plánů
- Spolupráce s dětskými lékaři, logopedy.

Spolupracujeme i s dalšími mateřskými školami v okrese, organizacemi a firmami, Městskou policií ve Frýdku - Místku, místními organizacemi (Myslivecké sdružení, klub důchodců, Sbor dobrovolných hasičů).

Školská rada – prostřednictvím zástupců se mohou rodiče zapojit do dění školy

Rada rodičů – prostřednictvím zvolených zástupců se mohou rodiče zapojit do dění školy

3.10. Aktivity a akce školy

Mezi akce, které organizuje mateřská škola a které souvisejí s výchovně vzdělávacími činnostmi školy, patří zejména:

- beseda – Městská policie
- beseda s ukázkou výstroje, techniky – Sbor dobrovolných hasičů
- besedy s Mysliveckým sdružením Sedliště
- vánoční besídka pro rodiče, vánoční jarmark
- Vítání jara
- Den Země
- divadelní představení
- program ke Dni matek
- Dětský den
- Vítání občánků – kulturní vystoupení
- kulturní programy pro místní organizace dle požadavku
- školní výlet
- taneční kroužek
- kurz anglického jazyka
- před plavecký výcvik
- lyžařský výcvik
- týdenní pobyt ve škole v přírodě
- Drakiáda
- Den otevřených dveří pro nově přijaté děti
- Loučení školáků a jejich zákonných zástupců s MŠ

3.11. Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí mimořádně nadaných

3.11.1. Podmínky vzdělávání dětí se zdravotním znevýhodněním

Vychází z respektování individuálních potřeb a možností dítěte. Rámcové cíle a záměry jsou pro všechny děti společné. Naší snahou je vytvořit optimální podmínky k rozvoji osobnosti každého dítěte, podmínky k učení i ke komunikaci s ostatními a pomoci mu, aby dosáhlo co největší samostatnosti. Naše nová mateřská škola disponuje kromě kompenzačních pomůcek pro zrakově i sluchově postižené, také schodišťovou plošinou, tudíž můžeme v naší škole vzdělávat i děti s tělesným postižením. U ostatních dětí jsme schopni ve spolupráci s odborníky zajistit některé další podmínky, které tyto děti potřebují. Pro posuzování optimálních možností dětí využíváme pomoci odborníků, především Pedagogicko-psychologické poradny a Speciálních pedagogických center.

3.11.2. Podmínky vzdělávání dětí se sociálním znevýhodněním

V poslední době se jedná především o děti, které pocházejí z jazykově odlišného prostředí a nemluví jazykem, v němž vzdělávání probíhá. Těmto dětem je možno upravit vzdělávací obsah se zaměřením na jazykový rozvoj. U dětí s oslabeným sociálním zázemím je zvýšená potřeba výchovy, což vyžaduje úpravu obsahu i podmínek vzdělávání. Jelikož na škole není speciální pedagog, je nutná úzká spolupráce s odborníky.

3.11.3. Podmínky vzdělávání dětí mimořádně nadaných

U dětí mimořádně nadaných je velmi důležité rozpoznání nadání dítěte a ve spolupráci s odborníky zajistit obsah i podmínky a další aktivity podle zájmů a typu inteligence dítěte tak, aby nebyly pouze jednostranné a neomezila se širě obvyklé vzdělávací nabídky. U dětí mimořádně nadaných je vypracování individuální vzdělávací program, který je přizpůsoben mimořádným schopnostem dítěte, případně doplněn o další aktivity.

3.11.4. Podmínky vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními

Naší snahou je vytvořit optimální podmínky k rozvoji osobnosti každého dítěte, stejně jako ve vzdělávání dětí, které speciální vzdělávací potřeby nemají.

Pro úspěšné vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními zabezpečujeme (případně umožňujeme):

- uplatňování principu diferenciací a individualizace vzdělávacího procesu při plánování a organizaci činností, včetně určování obsahu, forem i metod vzdělávání;
- realizaci všech stanovených podpůrných opatření při vzdělávání dětí;
- osvojení specifických dovedností v úrovni odpovídající individuálním potřebám a možnostem dítěte zaměřených na samostatnost, sebeobsluhu a základní hygienické návyky v úrovni odpovídající věku dítěte a stupni postižení;
- spolupráci se zákonnými zástupci dítěte, školskými poradenskými zařízeními, v případě potřeby spolupráci s odborníky mimo oblast školství;
- snížení počtu dětí ve třídě v souladu s právními předpisy;
- přítomnost asistenta pedagoga podle stupně přiznaného podpůrného opatření.

Plán pedagogické podpory (PLPP)

Plán pedagogické podpory zpracováváme před zahájením poskytování podpůrných opatření prvního stupně a průběžně jej dle potřeby aktualizujeme. Plán pedagogické podpory zahrnuje zejména popis obtíží a speciálních vzdělávacích potřeb žáka, podpůrná opatření prvního stupně, stanovení cílů podpory a způsob vyhodnocování naplňování plánu. Naplňování podpůrných opatření poskytovaných na základě PLPP vyhodnocujeme nejpozději po 3 měsících od zahájení jejich poskytování.

Individuální vzdělávací plán (IVP)

Vyžadují-li to speciální vzdělávací potřeby dítěte, zpracováváme na základě doporučení školského poradenského zařízení a žádosti zákonného zástupce dítěte IVP. Individuální vzdělávací plán je pro nás závazným dokumentem pro zajištění speciálních vzdělávacích potřeb dítěte, přičemž vycházíme ze školního vzdělávacího programu. IVP zpracováváme bez zbytečného odkladu, nejpozději však do 1 měsíce ode dne, kdy škola obdržela doporučení a žádost zákonného zástupce dítěte. IVP postupně doplňujeme a upravujeme v průběhu celého školního roku podle potřeb dítěte. IVP průběžně vyhodnocujeme a konzultujeme s příslušným poradenským zařízením.

4. Vzdělávání dětí od dvou do tří let

Předškolní vzdělávání lze organizovat od letošního školního roku už i pro děti od dvou let věku. Rámcové cíle a záměry vzdělávání, obsažené v RVP PV, jsou vhodné i pro vzdělávání dětí od dvou do tří let. Je však nezbytné uvědomovat si specifika, související s dosahovanou úrovní ve všech oblastech vývoje dítěte.

Pro dvouleté dítě je zařazení do mateřské školy nejčastěji první sociální zkušeností mimo širší rodinu. Dítě se obvykle projevuje silnější potřebou vazby na dospělou osobu. Poznává nové vzorce chování dospělých i vrstevníků, vymezuje si vlastní prostor, přijímá vymezené hranice a nové role. Učitelka MŠ zastává velmi významnou pozici, stává se zástupcem rodiče, jistotou a oporou dítěte v běžném dění i v budování vztahů s vrstevníky.

4.1. Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let

Dvouleté děti se nejvíce učí nápodobou, situačním učením, vlastním prožitkem a především hrou. Často vyžadují opakování činností, potřebují pravidelné rituály, zpravidla udrží pozornost jen velmi krátkou dobu. Podmínkou úspěšné pedagogické práce je citlivé přizpůsobování organizace se střídáním nabídky činností, trénováním návyků a praktických dovedností, ponecháním co největšího prostoru pro volné hry a pohybové aktivity. Učitelka rozvíjí poznávací, motorické, verbální schopnosti dětí, rozvíjí jejich sociální zdatnosti, pěstuje pracovní návyky atd.

4.1.1. Věčné (materiální podmínky)

Jelikož jsme již v minulosti přijímali děti dvouleté, je třída vybavena hračkami těmto dětem vyhovujícími. Řídíme se pokyny výrobce o vhodnosti hračky pro danou věkovou skupinu. Prostředí herny je takové, aby poskytovalo dostatečný prostor pro volný pohyb i hru dětí a zároveň bezpečí a klid pro odpočinek v průběhu celého dne. Třída je vybavena dostatečným, přiměřeným množstvím podnětných a bezpečných hraček a pomůcek vhodných pro dvouleté děti. V průběhu dne mohou děti využít odpočinkovou zónu – dětský gauč. Dětem jsou nastavena srozumitelná pravidla pro používání a ukládání hraček a pomůcek. Na školní zahradě děti využívají pouze odpovídající zahradní vybavení vzhledem k věku dětí.

4.1.2. Hygienické podmínky (viz vyhláška č. 410/2005 Sb.).

Mateřská škola je dostatečně vybavena zázemím pro zajištění hygieny dětí – přiměřeně vysoké WC, sprchový kout, přebalovací podložky (pokud má dvouleté dítě pleny, je to zpravidla jen na přechodnou dobu, navíc je takové dítě možné většinou přebalit vestoje – není tak nutné dítě zvedat na přebalovací pult), krytý nášlapný koš na použité plenky. Pokud bude dítě používat plenky – zajistí rodiče nákupem kalhotkových plen. Je vyčleněn prostor pro ukládání hygienických potřeb dětí. Mateřskou školu navštěvují zdravé děti, proto je taky možné zařadit použité inkontinenční plenky podle katalogového čísla 18 01 04 –Odpady, na jejichž sběr a odstraňování nejsou kladeny zvláštní požadavky. Tyto použité plenky jsou odkládány do krytého nášlapného koše a odstraněny každý den.

4.1.3. Životospráva

Děti mladší tří let jsou zařazovány do skupiny strážníků (3 – 6 let) uvedené v Příloze č. 1 vyhlášky o školním stravování. Děti mají dostatek času na jídlo, pomáháme jim, ale nenutíme do jídla. Denní režim je flexibilně přizpůsobován, přihlížíme k individuálním potřebám dítěte, jeho momentálním náladám, potřebou aktivity nebo odpočinku. Vše, co se týká oblasti životosprávy

4.1.4. Psychosociální podmínky

Děti mají možnost postupně se adaptovat na nové prostředí. Respektujeme potřeby dětí, reagujeme na ně a pomáháme v jejich uspokojování. V rámci individuálního přístupu mohou děti využívat specifické osobní pomůcky pro zajištění pocitu bezpečí a jistoty. Děti nejsou neúměrně zatěžovány, respektujeme jejich potřeby a vývojové zvláštnosti

4.1.5. Organizace

V souvislosti s individuální potřebou aktivity, odpočinku nebo spánku jednotlivých dětí bude denní řád dodržován flexibilně - dvouleté děti potřebují dostatek času na realizaci činností. Je důležitá provázanost režimu mateřské školy s režimem v rodině. Děti mají dostatek času i prostoru na spontánní hru. Plánování činností vychází z potřeb a zájmů dětí, vyhovuje možnostem dětí

4.1.6. Personální a pedagogické zajištění

Ve třídě pracují dvě učitelky na plný úvazek a chůva. Pro personální posílení mateřské školy jsme využili nabídku šablon a z financování z projektu OP VVV Podpora škol formou projektů, a přijali od září 2017 chůvu v mateřské škole. Chůva pomáhá učitelce mateřské školy s péčí o dvouleté děti, a to zejména v oblasti sebeobsluhy, zajištění bezpečnosti a individuálních potřeb dětí.

Vzhledem k nízkému věku dětí od 2 do 3 let je spolupráce s jejich zákonnými zástupci potřebná pro celkově vstřícný a důvěryhodný vztah mezi zaměstnanci školy, rodiči i dítětem.

Více ke spolupráci MŠ s rodiči - odstavec 3.7.

4.1.7. Spoluúčast rodičů

Vzhledem k nízkému věku dětí od 2 do 3 let je spolupráce s jejich zákonnými zástupci potřebná pro celkově vstřícný a důvěryhodný vztah mezi zaměstnanci školy, rodiči i dítětem.

Více ke spolupráci MŠ s rodiči - odstavec 3.7.

5. Charakteristika vzdělávacího programu

Při tvorbě našeho školního vzdělávacího programu jsme vycházeli z Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání / RVP PV /. Organizujeme vzdělávání tak, aby vedlo k rámcovým cílům a prostřednictvím dílčích cílů z pěti vzdělávacích oblastí k rozvoji klíčových kompetencí u dětí. Školní vzdělávací plán je záštitou pro třídní vzdělávací plán, který je rozvržen do integrovaných bloků různých časových rozvržení, které vyhovují potřebám našich homogenních oddělení. Z třídních vzdělávacích plánů dále vypracováváme plány týdenní, které jsou variabilní a přizpůsobivé momentálním podmínkám a situacím.

5.1. Cíle a záměry

Kompetence k učení

- Seznamujeme děti hravou formou s poznatky z okolního světa, přírody, kultury, techniky a učíme je orientovat v prostředí, ve kterém žijí
- Vedeme je ke zdravému životnímu stylu. Dostatek pohybu, pestrá strava a pohoda.
- Podporujeme u dětí tvořivost, experimentování, aby získané poznatky uměly uplatňovat v dalších činnostech.
- Rozvíjíme u dětí jak spontánní učení, tak vědomé učení. Vedeme děti k dokončení práce, trénujeme soustředění, vedeme děti k respektování pravidel a pokynů.
- Děti stimulujeme k další práci pochvalou, učíme je hodnotit i sami sebe.

Kompetence k řešení problémů

- Učíme děti řešit problémy, na které stačí, náročnější pak s pomocí dospělého. Děti využívají dosavadních zkušeností, představivost, fantazii, experimentují, vymýšlí různá řešení.
- Upevňujeme matematické dovednosti a početní představy. Děti řeší různé úlohy a získané poznatky dále využívají, porovnávají různé varianty.
- Děti vedeme k tomu, že problémy je třeba řešit, nevyhýbat je jim.
- Chybovat je lidské, děti chválíme nejen za úspěch, ale i za snahu.

Komunikativní kompetence

- Rozvíjíme u dětí komunikační dovednosti, hovořit ve větách, formulovat otázky a odpovědi, porozumět slyšenému a umět správně reagovat.
- Děti se učí vyjadřovat v oblasti řečové, hudební, výtvarné, dramatické atd.
- Děti se učí komunikovat bez zábran a ostychu jak s dětmi, tak s dospělými.
- U dětí rozvíjíme před čtenářské dovednosti a rozšiřujeme slovní zásobu
- Děti vedeme ke kladnému vztahu ke knihám, učíme je využívat získané informace z knih, encyklopedií pro další život.

Sociální a personální kompetence

- Děti vedeme k samostatnosti, umění vyjádřit svůj názor a nést za své jednání odpovědnost.
- U dětí posilujeme kladné vztahy k vrstevníkům, učíme je ohleduplnosti k druhým, neubližovat si, pomáhat slabším. Učíme je vzájemně spolupracovat, respektovat se, u ostýchavějších dětí posilujeme zdravé sebevědomí
- Děti se podílí na vytváření jasných pravidel ve skupině a dohodnutá pravidla dodržují.
- Děti vedeme k tomu, chovat se obezřetně v neznámých situacích a umět říci ne, když se mu něco nelíbí.
- Učíme děti řešit konflikty dohodou, bránit se násilí jiného dítěte a netolerovat ponižování, agresivitu a ubližování.

Činnostní a občanské kompetence

- U dětí posilujeme smysl pro povinnost a odpovědnost, využívat svoje silné stránky a uvědomovat si své slabé stránky. Odpovídat za své chování a jednání.
- Děti se učí plánovat, organizovat a řídit své činnosti a hry a přizpůsobovat se daným okolnostem.
- Podporujeme zájem dětí o okolní dění, pracovitost, podnikavost. Minimalizujeme lenost, lhostejnost, nevšímavost.
- Učíme děti dbát o zdraví a bezpečí nejen svoje, ale i kamarádů.

5.2. Formy a metody práce

- Vzdělávání přizpůsobujeme potřebám dětí.
- Uplatňujeme individuální přístup k dětem během celého dne.
- Vycházíme ze znalosti aktuálního rozvoje dítěte.
- Uspokojujeme každodenní potřeby dětí se zřetelem na individuální a věkové zvláštnosti.
- Pedagogické aktivity připravujeme tak, aby probíhaly dle potřeb dětí.
- Pro realizaci našich cílů využíváme hry, metod prožitkového učení, experimentování, situační učení, které využívá praktické ukázky, kooperativní učení, pokusy.
- Podporujeme dětskou zvědavost a potřebu objevovat radost z učení.
- Snažíme se poskytovat takové vzory chování a postojů, které jsou k nápodobě a přejímání vhodné.
- Uplatňujeme aktivity spontánní i řízené a dbáme na jejich vyváženost a různorodost, důraz klademe na vhodnou motivaci.
- Využíváme metod individuální práce, práce v menších i větších skupinách.
- Rozvíjíme u dětí samostatnou práci a dokončení zadaného úkolu.
- Zařazujeme společné hodnocení jednotlivých činností dětmi společně s učitelkou.
- Dětem zajišťujeme potřebné zázemí, duševní pohodu, bezpečí, soukromí.

5.3. Vzdělávací obsah

ŠVP se opírá o RVP PV a obsahuje klíčové kompetence v pěti vzdělávacích oblastech.

- Biologické – Dítě a jeho tělo
- Psychologické – Dítě a jeho psychika
- Interpersonální – Dítě a ten druhý
- Sociální a kulturní – Dítě a společnost
- Environmentální – Dítě a svět

5.3.1. Dítě a jeho tělo

- uvědomění si vlastního těla
- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsah pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí
- rozvoj a užívání všech smyslů
- rozvoj fyzické i psychické zdatnosti
- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě
- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí
- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže)

- zachovávat správné držení těla
- zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)
- koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
- vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu
- ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)
- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)
- zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)
- zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)
- Pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem
- rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
- mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
- mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)
- zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a nářadím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami

5.3.2. Dítě a jeho psychika

Jazyk a řeč

Dílčí vzdělávací cíle (co pedagog u dítěte podporuje)

- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu – osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)

Vzdělávací nabídka (co pedagog dítěti nabízí)

- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti
- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.)
- komentování zážitků a aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv
- samostatný slovní projev na určité téma
- poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů, sledování filmových a divadelních pohádek a příběhů
- vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo co shlédlo
- přednes, recitace, dramatizace, zpěv
- grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen
- prohlížení a „čtení“ knížek
- hry a činnosti zaměřené k poznávání a rozlišování zvuků, užívání gest
- činnosti a příležitosti seznamující děti s různými sdělovacími prostředky (noviny, časopisy, knihy, audiovizuální technika)

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže)

- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
- pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
- vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
- domluvit se slovy i gesty, improvizovat
- porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
- formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
- učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
- naučit se zpaměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
- sledovat a vyprávět příběh, pohádku
- popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)
- sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech
- utvořit jednoduchý rým
- poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma
- sledovat očima zleva doprava
- poznat některá písmena a číslice, popř. slova
- poznat napsané své jméno
- projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon

Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace

Dílčí vzdělávací cíle (co pedagog u dítěte podporuje)

- rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie
- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)

- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení
- osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)
- vytváření základů pro práci s informacemi

Vzdělávací nabídka (co pedagog dítěti nabízí)

- přímé pozorování přírodních, kulturních i technických objektů i jevů v okolí dítěte, rozhovor o výsledku pozorování
- záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností (velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky), jejich charakteristických znaků a funkcí
- motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností
- konkrétní operace s materiálem (třídění, přiřazování, uspořádání, odhad, porovnávání apod.)
- spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty – smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti apod.
- námětové hry a činnosti
- hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity)
- řešení myšlenkových i praktických problémů, hledání různých možností a variant
- hry a činnosti zaměřené ke cvičení různých forem paměti (mechanické a logické, obrazné a pojmové)
- činnosti zaměřené k vytváření (chápání) pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, s obrazovým materiálem, s médii apod.)
- činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů (písmena, číslice, piktogramy, značky, symboly, obrazce)
- hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru i v rovině
- činnosti zaměřené k seznamování se s elementárními číselnými a matematickými pojmy a jejich symbolikou (číselná řada, číslice, základní geometrické tvary, množství apod.) a jejich smysluplné praktické aplikaci
- činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů a vztahů souvisejících s denním řádem, běžnými proměnami a vývojem a přibližující dítěti přirozené časové i logické posloupnosti dějů, příběhů, událostí apod.

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže)

- vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všítat si (nového, změněného, chybějícího)
- záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
- poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit
- zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
- vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušeností k učení
- postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
- chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídít soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)
- chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
- naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si zapamatovat a vybavit
- řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“
- nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným
- vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim

Sebepojetí, city, vůle

Dílčí vzdělávací cíle (co pedagog u dítěte podporuje)

- poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)
- získání relativní citové samostatnosti
- rozvoj schopnosti sebeovládání
- rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat
- rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit
- rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, citění a prožívání
- získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci

Vzdělávací nabídka (co pedagog dítěti nabízí)

- spontánní hra
- činnosti zajišťující spokojenost a radost, činnosti vyvolávající veselí a pohodu
- činnosti přiměřené silám a schopnostem dítěte a úkoly s viditelným cílem a výsledkem, v nichž může být dítě úspěšné
- činnosti nejrůznějšího zaměření vyžadující (umožňující) samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení
- příležitosti a hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání
- cvičení organizačních dovedností
- estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové a další)
- sledování pohádek a příběhů obohacujících citový život dítěte
- cvičení v projevování citů (zvláště kladných), v sebekontrolě a v sebeovládání (zvláště emocí záporných, např. hněvu, zlosti, úzkosti apod.)
- hry na téma rodiny, přátelství apod.
- výlety do okolí (do přírody, návštěvy dětských kulturních akcí apod.) – činnosti zaměřené k poznávání různých lidských vlastností; záměrné pozorování, čím se lidé mezi sebou liší (fyzické i psychické vlastnosti, dovednosti, schopnosti, city, vlastnosti dané pohlavními rozdíly, věkem, zeměpisným místem narození, jazykem) a v čem jsou si podobní
- dramatické činnosti (předvádění a napodobování různých typů chování člověka v různých situacích), mimické vyjadřování nálad (úsměv, pláč, hněv, zlobu, údiv, vážnost apod.)
- činnosti vedoucí dítě k identifikaci sebe sama a k odlišení od ostatních

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže)

- odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory
- uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
- rozhodovat o svých činnostech
- ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování
- vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.
- uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky)
- přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky
- prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
- vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení
- respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněná a zdůvodněná povinnosti
- zorganizovat hru
- uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucitění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí
- prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)
- být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem
- těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním

- zachytit a vyjádřit své prožitky

5.3.3. Dítě a ten druhý

Dílčí vzdělávací cíle (co pedagog u dítěte podporuje)

- seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému
- osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem
- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)
- vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
- rozvoj kooperativních dovedností
- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými

Vzdělávací nabídka (co pedagog dítěti nabízí)

- běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým
- sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry a etudy
- společenské hry, společné aktivity nejrůznějšího zaměření
- kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách
- společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému
- aktivity podporující sbližování dětí
- aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, úcta ke stáří apod.)
- hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého
- činnosti zaměřené na porozumění pravidlům vzájemného soužití a chování, spolupodílení se na jejich tvorbě
- hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor apod.
- činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije - rodina (funkce rodiny, členové rodiny a vztahy mezi nimi, život v rodině, rodina ve světě zvířat) - mateřská škola (prostředí, vztahy mezi dětmi i dospělými, kamarádi)
- hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých
- četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže)

- navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
- porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
- přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
- odmítnout komunikaci, která je mu nepřijemná
- uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
- chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené
- uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
- spolupracovat s ostatními
- dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
- respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.
- vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)
- bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.

- chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)

5.3.4. Dítě a společnost

Dílčí vzdělávací cíle (co pedagog u dítěte podporuje)

- poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané
- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevovat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny
- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije
- vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností
- vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat
- rozvoj společenského i estetického vkusu

Vzdělávací nabídka (co pedagog dítěti nabízí)

- běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování
- aktivity vhodné pro přirozenou adaptaci dítěte v prostředí mateřské školy
- spoluvytváření přiměřeného množství jasných a smysluplných pravidel soužití ve třídě
- různorodé společné hry a skupinové aktivity (námětové hry, dramatizace, konstruktivní a výtvarné projekty apod.) umožňující dětem spolupodílet se na jejich průběhu i výsledcích
- přípravy a realizace společných zábav a slavností (oslavy výročí, slavnosti v rámci zvyků a tradic, sportovní akce, kulturní programy apod.)
- tvůrčí činnosti slovesné, literární, dramatické, výtvarné, hudební, hudebně pohybové, dramatické apod. podněcující tvořivost a nápaditost dítěte, estetické vnímání i vyjadřování a třibení vkusu
- receptivní slovesné, literární, výtvarné či dramatické činnosti (poslech pohádek, příběhů, veršů, hudebních skladeb a písní, sledování dramatizací, divadelních scének)
- setkávání se s literárním, dramatickým, výtvarným a hudebním uměním mimo mateřskou školu, návštěvy kulturních a uměleckých míst a akcí zajímavých pro předškolní dítě
- hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých společenských rolí (dítě, dospělý, rodič, učitelka, žák, role dané pohlavím, profesní role, herní role) a osvojování si rolí, do nichž se dítě přirozeně dostává
- aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost apod.) v jednání lidí
- hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí, jejich občanského života a práce (využívání praktických ukázek z okolí dítěte, tematické hry seznamující dítě s různými druhy zaměstnání, řemesel a povolání, s různými pracovními činnostmi a pracovními předměty, praktická manipulace s některými pomůckami a nástroji, provádění jednoduchých pracovních úkonů a činností apod.)
- aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění a umožňující mu poznat rozmanitost kultur (výtvarné, hudební a dramatické činnosti, sportovní aktivity, zábavy, účast dětí na kulturních akcích, návštěvy výstav, divadelních a filmových představení, využívání příležitostí seznamující dítě přirozeným způsobem s různými tradicemi a zvyky běžnými v jeho kulturním prostředí apod.)

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže)

- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)
- pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat
- chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé

- začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
- porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých
- adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody
- vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)
- utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)
- chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážít si jejich práce a úsilí
- dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair
- uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)
- zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.
- vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)
- zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)
- vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zazpívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)

5.3.5. Dítě a svět

Dílčí vzdělávací cíle (co pedagog u dítěte podporuje)

- seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu
- vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách
- poznávání jiných kultur
- pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit
- osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy
- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách
- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám
- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí

Vzdělávací nabídka (co pedagog dítěti nabízí)

- přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety
- aktivity zaměřené k získávání praktické orientace v obci (vycházky do ulic, návštěvy obchodů, návštěvy důležitých institucí, budov a dalších pro dítě významných objektů)
- sledování událostí v obci a účast na akcích, které jsou pro dítě zajímavé
- poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupných způsobech, jak se chránit (dopravní situace, manipulace s některými předměty a přístroji, kontakt se zvířaty, léky, jedovaté rostliny, běžné chemické látky, technické přístroje, objekty a jevy, požár, povodeň a jiné nebezpečné situace a další nepříznivé přírodní a povětrnostní jevy), využívání praktických ukázek varujících dítě před nebezpečím
- hry a aktivity na téma dopravy, cvičení bezpečného chování v dopravních situacích, kterých se dítě běžně účastní, praktický nácvik bezpečného chování v některých dalších situacích, které mohou nastat

- praktické užívání technických přístrojů, hraček a dalších předmětů a pomůcek, se kterými se dítě běžně setkává
- přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí změn v přírodě (příroda živá i neživá, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období)
- práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií a dalších médií
- kognitivní činnosti (kladení otázek a hledání odpovědí, diskuse nad problémem, vyprávění, poslech, objevování)
- praktické činnosti, na jejichž základě se dítě seznamuje s různými přírodními umělými látkami a materiály ve svém okolí a jejichž prostřednictvím získává zkušenosti s jejich vlastnostmi (praktické pokusy, zkoumání, manipulace s různými materiály a surovinami)
- využívání přirozených podnětů, situací a praktických ukázek v životě a okolí dítěte k seznamování dítěte s elementárními ději srozumitelnými reáliemi o naší republice
- pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů (les, louka, rybník apod.)
- smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu, pracovní činnosti, pěstitelské a chovatelské činnosti, činnosti zaměřené k péči o školní prostředí, školní zahradu a blízké okolí

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla

- orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)
- zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)
- uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)
- osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení životní praxi
- mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
- vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý - jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)
- všimnout si změn a dění v nejbližším okolí
- mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí
- rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně
- pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.)

5.4. Vzdělávací obsah v integrovaných blocích

Vzdělávací obsah je dále rozpracován do integrovaných bloků (IB), které jsou rámcové a natolik široké a obsáhlé, aby poskytovaly dostatek zajímavých a různorodých podnětů ke konkrétním činnostem. Integrované bloky zasahují (integrují) všechny vzdělávací oblasti, jsou tedy ke vzdělávacím oblastem RVP PV průřezové a představují nabídku učiva pro děti všech věkových skupin.

Integrované bloky (IB) „Jaro“, „Léto“, „Podzim“, „Zima“, si každé oddělení člení na témata případně na podtémata, tak, jak je předkládá dětem.

INTEGROVANÉ BLOKY

Jaro- vztahuje se k tématům a činnostem, které souvisí s přírodou, svátky, s tradicemi, s aktuálním děním v okolí i ve světě... v jarním období

Léto-vztahuje se k tématům a činnostem, které souvisí s přírodou, svátky, s tradicemi, s aktuálním děním v okolí i ve světě... v letním období

Podzim - vztahuje se k tématům, které souvisí s přírodou, svátky, s tradicemi, s aktuálním děním v okolí i ve světě... ... v podzimním období

Zima – vztahuje se k tématům, které souvisí s přírodou, svátky, s tradicemi, s aktuálním děním v okolí i ve světě... ... v zimním období

6. Preventivní program

Základním principem strategie prevence sociálně patologických jevů je výchova dětí ke zdravému životnímu stylu, k osvojení pozitivního sociálního chování a rozvoji osobnosti.

Školní preventivní program je přirozenou součástí ŠVP, který vychází z RVP.

Pokud jednotlivé oblasti vzdělávání RVP jsou zakomponována ve ŠVP a témata školou zvolená budou umožňovat naplňování dílčích cílů stanovených v těchto oblastech, budou zároveň naplňovány i cíle a obsahové zaměření preventivního programu.

Pro dítě předškolního věku je daleko důležitější, jak se v mateřské škole cítí než jen to, co umí a zná. Proto se na tomto programu musí podílet celá škola.

6.1. Cíle programu

1. Rozvíjet a podporovat sebevědomí dítěte, jeho sebejistotu a důvěru ve vlastní síly a schopnosti
2. Klást důraz na kvalitu veškeré komunikace a plně využívat poznatky o jednotlivých dětech

6.2. Formy

1. Prožitkové učení – dítě se prožitkem a zkušeností učí samo a spontánně
2. Hry a hraní rolí – dítě vstupuje do modelových situací, zkouší různé sociální role postoje, učí se řešit konflikty, učí se ohleduplnosti a naslouchající komunikaci
3. Námětové hry – hry na něco, umožňují společné činnosti (společné stavby, společnou komunikaci, společné jednání a chování ve známých situacích...)
4. Dramatická výchova – děti se učí respektovat citové projevy druhých, rozlišovat potřeby druhých i své, hraní různého chování, rozvíjení spolupráce, rozpoznat problémové situace, učí se vyjádřit své pocity a pojmenovat je)
5. Pohybové aktivity – dostatek pohybových aktivit, výchova ke zdravému životnímu stylu, dítě se učí odhadnout své síly

6.3. Organizace

Malé, střední i velké skupiny.
Individuální, frontální i skupinová práce.

6.4. Nepřímé aktivity

Spolupráce s rodinou – MŠ má vynikající podmínky pro spolupráci, učitelka je denně kontaktu s rodiči. O prevenci by měli být rodiče informováni.

Spolupráce všech zaměstnanců – je to jedna z podmínek úspěchu. Setkání dětí s těmito zaměstnanci je z hlediska komunikace v širší sociální skupině důležité.

Další vzdělávání pedagogů – zaměření na vzdělávání v oblasti sociálních dovedností, návštěvy seminářů zaměřené na strategie vedení dětí, na metodické postupy podporující učení hrou, prožitkové učení a interaktivní učení.

6.5. Jak čelit agresi v MŠ

1. Laskavý přístup učitelky (slovy, gesty)
2. Orientace učitelky na slabé (zdatnější, schopnější, hezčí děti si vždy získají respekt, slabé dítě potřebuje pomoc dospělých, časté oběti agrese)
3. Pěstování kooperace (silný chrání, pomáhá slabšímu)
4. Skupinová práce (všichni něco umí, hodnotíme výsledek všech, ne jednoho, často chválit)
5. Okamžité sankce za násilí (slovní upozornění, zvýšení hlasu, důraz, omezit dítě v činnosti)
6. Čím mladší dítě, tím trest následuje po činu co nejrychleji, sankce zdůvodnit
7. Četba, vyprávění příběhu, pohádek, násilí má být poraženo kouzlem, dobrým činem
8. Trénovat sociální dovednosti
9. Kultivovat dětskou řeč, hrubost eliminovat, rostou z toho špatné činy

K dalšímu naplňování cílů přispívá přirozená možnost MŠ učit děti žít mezi ostatními, komunikovat s nimi, nacházet kamarády, uplatnit se a prosadit se, ne však na úkor druhého, bránit se a obhájit svá práva.

7. Evaluace

V rámci vzdělávacího procesu je pro nás vedle plánování předškolního vzdělávání velmi důležité i sledování a vyhodnocování jeho průběhu i výsledků. Vnitřní evaluační a hodnotící procesy nám umožňují zlepšovat kvalitu pedagogických činností i podmínek, za kterých předškolní vzdělávání v naší mateřské škole probíhá. Evaluace probíhá jak na úrovni školy, tak na úrovni tříd.

Předmět evaluace, cíl, nástroje, časové rozvržení a zodpovědnost:

Hodnocení školního vzdělávacího programu:

Ověřujeme naplňování stanovených záměrů a cílů v dokumentech školy a soulad školních dokumentů s cíli RVP.

Cíl: vyhodnocení záměrů v realizaci vzdělávací nabídky, stanovit opatření pro realizaci dalšího integrovaného bloku

Nástroje: evaluace integrovaných bloků - hodnotící listy, konzultace učitelek, doplnění záznamů o dítěti, konzultace s rodiči, pedagogická porada

Čas: 2x ročně

Odpovídají: učitelky

Úroveň: škola

Hodnocení tematického celku jednoho integrovaného bloku:

Cíl: zhodnotit soulad vytvořených podtémat daného bloku, prověření záměrů jako celku

Nástroje: konzultace učitelek, pedagogické porady, hodnotící listy

Čas: ihned po ukončení integrovaného bloku, obvykle 1 měsíčně

Odpovídají: učitelky

Úroveň: třída

Záznamy o rozvoji dítěte:

Cíl: vytvořit přehledy o rozvoji, vývoji a pokrocích u dítěte

Nástroje: diagnostické archy, desky (portfolio dítěte), konzultace učitelek, pohovory s rodiči, pozorování, pedagogické porady

Čas: 2x ročně

Odpovídají: učitelky

Úroveň: třída

Ověření souladu ŠVP – RVP:

Cíl: ověřit soulad ŠVP – RVP, hodnocení, naplnění záměrů, vzdělávacího obsahu, podmínek, metod, forem práce, spoluúčast rodičů

Nástroje: tabulka auto evaluace, přehledy o rozvoji dítěte, výstavy, vystoupení dětí
hospitační záznamy, konzultace učitelek, dotazníky, pedagogické rady, zpráva o hodnocení školy
Čas: 1x ročně vyhodnocení tabulek
Odpovídají: učitelky
Úroveň: škola

Průběh a výsledky vzdělávání:

Evaluace průběhu a výsledků vzdělávání bude zaměřena na hodnocení vlastního vzdělávacího procesu, používaných metod práce, naplnění cílů a záměrů ŠVP, dosažení klíčových kompetencí

Cíl: zhodnocení průběhu vzdělávání

Nástroje: monitoring, vzájemné hospitace, konzultace učitelek, hospitace, pedagogické porady

Čas: průběžně

Odpovídají: učitelky

Úroveň: třída

Rozvoj učitelek:

Cíl: uplatnění nových poznatků z DVPP ve vlastní práci, autoevaluace ve vztahu k dalšímu osobnostnímu růstu

Nástroje: dotazníky, pedagogické porady, plány dalšího vzdělávání, konzultace učitelek

Čas: průběžně, 1x za rok dotazníky

Odpovídají: učitelky

Úroveň: škola

Podmínky vzdělávání:

Materiální

Cíl: zhodnocení materiálních podmínek školy ve vztahu k naplňování záměrů ŠVP, technický stav budovy, vybavení třídy, zahrady, vybavení školní kuchyně

Nástroje: tabulka – evaluace podmínek, záznamy z kontrolní činnosti

Čas: 1x za rok

Odpovídají: všechny pracovnice školy.

Personální

Cíl: zhodnotit personální podmínky ve vztahu k naplňování cílů ŠVP. Kvalifikovanost učitelek, DVPP, efektivita

Nástroje: tabulka – evaluace podmínek, kontrolní a hospitační činnost, pedagogické a provozní porady

Čas: 1x za rok

Odpovídají: všechny pracovnice školy.

Organizační podmínky

Cíl: zhodnocení účelnosti a vhodnosti organizace a režimového uspořádání ve vztahu k naplňování záměrů ŠVP

Nástroje: monitoring, hospitace, kontrolní činnost, pedagogické a provozní porady

Čas: 1x za rok

Odpovídají: všechny pracovnice školy.

Psychosociální podmínky:

Cíl: zhodnocení klimatu tříd i školy

Nástroje: rozhovory, pozorování

Čas: průběžně

Odpovídají: všechny pracovnice školy

Úroveň: škola

Spolupráce s rodinou

Cíl: úspěšnost zvolených metod, forem práce, naplnění záměrů ŠVP

Nástroje: dotazník pro rodiče, rozhovory s rodiči, pozorování, monitoring

Čas: 1x za rok

Odpovídají: všechny pracovnice školy

Úroveň: škola

V Sedliších dne 28.8.2021

Zpracovala:

Mgr. Renáta Kupčová - vedoucí učitelka
Mgr. Erika Vilimová – učitelka

Schválil:

Mgr. David Hubeňák v. r.
Ředitel školy